

معرفی کتاب خارجی

مروری بر پژوهش‌های قرآنی اندرو ریپین*

اکبر صادقی

اشاره:

وی در همان دانشگاه از سال ۱۹۷۷ تا ۱۹۸۱ م به تحصیلات خود در اسلام‌شناسی ادامه داد و در سپتامبر ۱۹۸۱، پایان‌نامهٔ دکتری خود را با عنوان «متون اسباب النزول قرآنی: بررسی در کاربرد و تحول آن در تفسیر» به پایان رساند.^۱

حمایت‌های مالی del'enseignement superieur Quebec Bourse از سال‌های ۱۹۶۷ تا ۱۹۷۹ م، مهم‌ترین پشتوانهٔ مالی ریپین برای ادامهٔ تحصیل وی بود. ریپین، یک سال (۱۹۷۸ - ۱۹۷۹ م) در دانشگاه شرق‌شناسی - آفریقا‌شناسی لندن (BSOAS) زیر نظر جان ونزبرو به تحقیق پرداخت.^۲ دیدگاه‌های ونزبرو به خصوص کتاب مطالعات قرآنی (لندن، ۱۹۷۷) از حیث شیوه و رهیافت، تأثیر فراوانی بر ریپین نهاد. ریپین در دو مقاله کوشید تا تحقیق دشواریاب ونزبرو را به صورتی قابل فهم‌تر عرضه کند (بنگرید به کتاب‌شناسی در پایان مقاله). ریپین پس از اخذ مدرک دکتری، به عضویت جمعیت دین‌شناسی کانادا، آکادمی دین آمریکا و جمعیت مطالعات خاورمیانهٔ انگلستان درآمد.^۳ دلمشغولی اصلی ریپین از سال ۱۹۷۹ م. تا به حال، تدریس در دانشگاه‌های مختلف و نگارش مقالات قرآنی بوده است. بعد از یک سال تدریس در دانشگاه میشیگان، در مقام استادیار در دانشگاه کالگری (Calgary) تا سال ۱۹۹۱ م به تدریس پرداخت. یک سال نیز به عنوان استاد مدعو در دانشگاه مک‌گیل، تدریس کرد. در مقام استاد تمامی از سال ۱۹۹۲ تا ۲۰۰۰ م. در دانشگاه کالگری به تدریس پرداخت. از سال ۲۰۰۰ تاکنون نیز در دانشگاه ویکتوریا، در کشور کانادا، به تدریس مشغول است. وی به دو زبان انگلیسی و فرانسه صحبت می‌کند و به زبان‌های عبری، عربی و آلمانی نیز تسلط دارد.

با توجه به این‌که انتشارات وریوروم به تازگی کتابی با عنوان قرآن و سنت تفسیری آن حاوی ۲۱ مقاله از مجموعه مقالات قرآن پژوه معاصر، اندرو ریپین به چاپ رسانده است.^۴ نوشتهٔ حاضر مروری بر زندگی اندرو ریپین و گزارشی از فعالیت‌های اوست.

- The Quran and its Interpretative Tradition,
- Andrew Rippin,
- Variorum Collected Studies, London, 2001, 350PP. ISBN. 0860788482

زندگی‌نامه اندرو ریپین

اندرو ریپین، از برجسته‌ترین قرآن پژوهان معاصر، در ۱۶ مه ۱۹۵۰ در لندن متولد شد. پس از گذراندن تحصیلات ابتدایی و دبیرستان در ۱۹۶۸ م به دانشگاه تورنتو وارد شد و تا ۱۹۷۴ م. در این دانشگاه در رشتهٔ علوم دینی تحصیل کرد. پایان‌نامهٔ وی در ژوئن ۱۹۷۴ با عنوان «رابطهٔ من - تو مارتین بوبر و تأثیر آن بر کلام مسیحی» پذیرفته شد. در همان سال، برای ادامهٔ تحصیل در مقطع کارشناسی ارشد، به دانشگاه مک‌گیل رفت. ریپین در این دانشگاه به اسلام‌شناسی رو آورد و توجه خود را به علوم قرآنی معطوف کرد. در ژانویهٔ ۱۹۷۷، از پایان‌نامهٔ خود با عنوان «حرم و اصطلاحات مترادف و هم‌معنی آن در قرآن؛ تحلیلی از کاربردها و معنی آن» دفاع کرد.^۵

اسلامی است که لورانس‌ای. کنراد، سرویراستاری ارشد آن را بر عهده دارد.^۳ این کتاب با نام قرآن: شکل‌گیری دانش تفسیر حاوی مجموعه‌ای از مقالات مهم محققان قرآن پژوه غربی است.

همکاری با دائرةالمعارف‌ها

سنت دائرةالمعارف‌نویسی در غرب پیشینه‌ای کهن دارد، از این رو بخش اعظمی از فعالیت‌های ریپین، تدوین و نگارش مقالات متعدد برای چنین دائرةالمعارف‌هایی است. ریپین در دائرةالمعارف دین، ویراسته میرچیا الیاده^۴، مدخل‌های «بیضای» (ج ۲ ص ۸۵ - ۸۶)، «محمدبن جریر طبری»، مؤلف تفسیر جامع البیان فی تفسیرای القرآن (ج ۱۴ ص ۲۳۱ - ۲۳۲)، «تفسیر» (ج ۱۴ ص ۲۳۶ - ۲۴۴) و «جارالله زمخشری» (متوفی ۵۳۸ ق) مؤلف تفسیر الکشاف (ج ۱۵ ص ۵۵۴ - ۵۵۵) را به رشته تحریر درآورده است. در دائرةالمعارف تفسیر انجیل^۵ نیز بحثی کوتاه با عنوان «تفسیر مسلمانان از انجیل» (ص ۴۷۳ - ۴۷۶) نگاشته است. در دائرةالمعارف چه کسانی در جهان ادیان هستند^۶ مدخل‌های متعددی به قلم ریپین به چاپ رسیده است از جمله: «قاضی عبدالجبار همدانی معتزلی» (متوفی ۴۱۵ ق)، مؤلف آثار مشهوری چون المعنی فی ابواب العدل و التوحید (۱۴ جلد موجود است)، تثبیت دلائل النبوة (۲ جلد) و تنزیه القرآن عن المطاعن (یک جلد)؛ «ابوالحسن اشعری» (متوفی ۳۳۴ ق)، بنیانگذار کلام اشعری؛ «ابوبکر باقلانی» (متوفی ۴۰۳ ق)، فقیه مالکی و متکلم اشعری که آثار مهمی چون اعجاز القرآن، الانتصار لنقل القرآن (۲ جلد) و التمهید را نگاشته؛ «بیضاوی»؛ «علی‌جاه محمد»؛ «عبدالله بن عباس»؛ «محمدبن عبدالوهاب»؛ «ابراهیم پیامبر»؛ «اقبال لاهوری»؛ «عیسی نبی»؛ «مالکوم ایکس»؛ «ابومنصور ماتریدی»؛ مؤلف تفسیر مهم ماتریدی به نام تاویلات القرآن که گردآوری شاگردان وی است؛ «ابوالاعلی مودودی»، مفسر و مترجم قرآن به اردو «تفهیم القرآن»؛ «موسی پیامبر»؛ «ابراهیم بن سیر مشهور به نظام»، استاد جاحظ و از متکلمان به نام معتزله؛ «سید قطب»، مؤلف تفسیر فی ظلال القرآن؛ «امام فخر رازی»، مؤلف تفسیر مفاتیح الغیب «طبری» و «زمخشری» که هر دو به دلیل تألیف تفسیر در جهان اسلام شهرت دارند. مطالب برخی از این مدخل‌ها در جلد نخست مسلمانان: عقاید دینی و مناسکشان درج شده است. دائرةالمعارف اسلام^۷ که ویرایش دوم آن به آخر رسیده است، یکی از مآخذ مهم و معتبر در حوزه اسلام‌شناسی است که به چند زبان از جمله انگلیسی و فرانسه منتشر می‌شود. مدخل‌های زیر در این دائرةالمعارف به قلم ریپین نوشته شده است (ارجاعات به متن انگلیسی است): «مقاتل

فعالیت‌های علمی

شرکت در سمینارهای مختلف قرآنی، یکی از دلمشغولی‌های ریپین است. برای نمونه وی در دسامبر ۱۹۸۲ در دومین سمینار بین‌المللی قرآن در دهلی نو شرکت کرد و در مقاله «وضعیت کنونی مطالعات قرآنی»، روند مطالعات قرآنی را گزارش داد. این بحث وی نخست در مجله همدرد اسلامیکوس (سال ۱۹۸۲ م) به چاپ رسید. تحریر کامل‌تر این مقاله در همان سال، در مجله دنیای مسلمانان منتشر شد. این مقاله را آقای محمداکظم رحمتی ترجمه کرده و در همین مجله کتاب ماه دین به چاپ رسیده است.^۸

در آوریل ۱۹۸۵ در دانشگاه کالگاری، کنفرانس مهمی درباره تاریخ قرآن به همت ریپین برگزار شد. هدف این نشست، جایگزین کردن متنی در تاریخ تفسیر به جای کتاب ایگناتس گولدتسیهر، گرایش‌ها در تفسیر قرآن (لیدن، ۱۹۲۰)،^۹ بود که ترجمه عربی آن را، تحت نام مذاهب التفسیر الاسلامی، عبدالحلیم نجار (قاهره، ۱۳۷۴ ق/ ۱۹۵۵ م) منتشر کرده است. مجموعه مقالات این کنفرانس به صورت کتابی در سال ۱۹۸۸ م، از سوی انتشارات دانشگاه آکسفورد با عنوان رویکردهایی به تاریخ تفسیر قرآن منتشر شده است.^{۱۰} گزارشی از این کتاب در کتاب ماه دین، شماره ۶۰ - ۶۱ آمده است. در مه ۱۹۹۰ نیز، کنفرانسی با نام «رهیافت‌هایی به سوی قرآن» در لندن برگزار شد که ریپین در آن با ارائه مقاله «تفسیر انجیل از طریق قرآن» شرکت داشت.^{۱۱}

ریپین با نوشتن کتاب مسلمانان: عقاید دینی و مناسکشان، دوران اولیه و دوران معاصر تصویری مجمل و دقیق از اسلام، اعمال و مناسک اسلامی به خواننده غربی ارائه کرد.^{۱۲} طبعاً این اثر برای خواننده مسلمان مطلب چندانی ندارد، اما از حیث نگاهی که محقق غربی در معرفی اسلام دارد، اهمیت دارد. از همین دسته تألیفات، باید به کتاب راهنمایی به سوی اسلام اشاره کرد که ریپین در آن دو بحث مناسک دینی اسلامی (ص ۱۳۴ - ۱۴۰) و مکان‌های مقدس اسلامی (ص ۱۴۱ - ۱۴۳) را مطرح کرده است.^{۱۳} همچنین نگارش کتاب مأخذی برای مطالعه اسلام با همکاری جان کانپرت (که انتشارات دانشگاه منچستر در سال ۱۹۸۶ منتشر کرده است) برای آشنا کردن محققان جوان غربی با اسلام مفید است.^{۱۴} این کتاب را انتشارات دانشگاه شیکاگو در سال ۱۹۹۰ م، تجدید چاپ کرده است.

مهم‌ترین کتابی که به ویراستاری و کوشش ریپین منتشر شده، جلد بیست و پنجم از مجموعه چهل و هفت جلدی در باب تمدن و فرهنگ

Light of Christ" in Religious Studies Review, IV (1978), P. 280.

5. G. Wagner, "La Justice dans L'Ancien testantent et le Coran" in Religious Studies Review, IV (1978), P. 280-81.

6. G. Bowering, "The Mystical Vision of Existence" in Classical Islam" in Religious Studies Review, VII (1981), P. 87.

7. R. Paret, "Der Koran. Übersetzung Kommentar und Konkordanz" in Religious Studies Review, VII (1981), P. 267- 68.

8. F. Rahman, "Major Themes of the Quran" in Bulletin of the School of Oriental and African Studies 'XLIV' (1981), P. 360-63.

9. A. Neuwirth, "Studien Zur Komposition der mekkanischen Suren" in Bulletin of the School of Oriental and African Studies, XLV (1982), P. 199-50.

10. P. Crapon de Caprona, "Le Coran: aux Sources de la Parole Oraculaire" in the Muslim world, LXXII (1983), P. 252-53.

11. M. Khalifa, "The Sublime Quran and Orientalism" in Religious Studies Review, X (1984), P. 193.

12. I. H. A. Faruqi, "The Targuman al-Quran: A Critical Analysis of Maulana Abul-Kalam Azad's. Approach to the Understanding of the Quran" in the Muslim World, LXXIV (1984), P. 119-20.

13. K. G. Robertson, "Jesus or Isa: a Comparison of the Jesus of the Bible and the Jesus of the Koran" and N. Geagea, "Mary of the Koran: a meeting Point between Christionity and Islam" in Religious studies Review, XI (1985), P. 39.

14. M. A. Quasem, "The Jewels of the

بن سلیمان» (ج ۷: ص ۵۰۸ - ۵۰۹؛ این مدخل را در اصل م. پلسنر (M. Plessner) نوشته و ریپین آن را اصلاح و تکمیل کرده است)؛ نافع بن عبدالرحمن الیثی» (ج ۷، ص ۸۷۸)؛ «سبت» (ج ۸، ص ۶۸۹)؛ «سجاده» (ج ۸، ص ۷۴۰)؛ «الصفات، سوره» (ج ۸، ص ۷۹۸)؛ «صالح» (ج ۸، ص ۹۴۸)؛ «سلسبیل» (ج ۸، ص ۹۹۹)؛ «سام» (ج ۸، ص ۱۰۰۷)؛ «سامری» (ج ۸، ص ۱۰۴۶)؛ بازنگاری مدخلی که ب. هلر (BHeller) نوشته است؛ «ساره» (ج ۹، ص ۲۶-۲۷)؛ «سراب» (ج ۹، ص ۲۷)؛ «شعیب» (ج ۹، ص ۴۹۱)؛ «الصدیق، شرح حال ابوبکر» (ج ۹، ص ۵۳۴ - ۵۳۵)؛ «سجستانی، عبدالله بن سلیمان بن اشعث» (متوفی ۳۱۶ ق و مؤلف کتاب المصاحف)؛ «سدره المنتهی» (ج ۹، ص ۵۵۰)؛ «شموتیل» (ج ۹، ص ۳۰۰)؛ «شیع» (الشعیاء)، ج ۹، ص ۳۸۲ - ۳۸۳)؛ «تفسیر» (ج ۱۰، ص ۸۳ - ۸۸)؛ «تشهد» (ج ۱۰، ص ۳۴۰ - ۳۴۱)؛ بازنگری مدخلی که آرنت. جی. ونسیک نگاشته است)؛ «تعلیه» (ج ۱۰، ص ۳۵۸)؛ «تعلیمی» (ج ۱۰، ص ۴۳۴)؛ «ابی بن کعب» (ج ۱۰، ص ۷۶۴ - ۷۶۵)؛ «وحی» (بازنگاری نوشته آرنت ونسیک؛ «ورش»؛ «یانت» (بازنگاری نوشته هلر)؛ «یحیی بن زکریا»؛ «یونس» (بازنگاری نوشته هلر)؛ «یوشع بن نون» (بازنگاری نوشته هلر)؛ «یوشع بن نون» (بازنگاری نوشته هلر)؛ و «زکریا» (بازنگاری نوشته هلر).

لزوم تدوین دائرةالمعارفی در باب قرآن، طرح تهیه و تدوین دائرةالمعارف قرآن، در پنج جلد به سرورباستاری جین دامن مک اولیف را در پی داشته است.^{۱۸} جلد اول این دائرةالمعارف را انتشارات بریل، در لیدن هلند، در سال ۱۹۹۹ منتشر کرده است. برخی مدخل‌هایی که ریپین در این جلد نگاشته، چنین است:

«هارون» (Aaron)؛ «ابوبکر»؛ «ابولهب»؛ «تدهین»؛ «رنگ‌ها»؛ «کلمات دخیل» (Foreign vocabulary)؛ «حدیبیه»؛ «ابلیس»؛ «اشعیاء» (آیزیا)؛ «یعقوب»؛ «یحیی تعمیددهنده»؛ «اعداد شمارش»؛ «اسباب النزول» (Occations of Revelation)

معرفی آثار قرآنی، یکی دیگر از فعالیت‌های ریپین است. نوشته‌های فراوانی در نشریات اسلام‌شناسی و دین‌پژوهی از ایشان در معرفی و گاه نقد آثار قرآنی به چاپ رسیده که دارای اهمیت خاصی است. فهرست زیر، کتاب‌های قرآنی است که آقای ریپین معرفی کرده‌اند:

1. W.A. Graham, "Divine word Prophetic word in Early Islam" in Religious Studies Review , IV (1978), P.41.
2. J. Wansbrough, "Quranic Studies: Sources and Methods of Scriptural Interpretation" in Religious Studies Review, IV (1978), P. 42.
3. D. Wismer, "The Islamic Jesus" in Religious Studies Review, IV (1978), P. 280.
4. G. Basetti - Sani, "The Koran in the

24. M. Ayoub, "the Quran and its interpreters", Volume 2 in Bulletin of the School of Oriental and African Studies, LVII (1999), P. 462.

25. M. Mir, "Verbal Idioms in the Quran", in Journal of Near Eastern Studies, 54 (1995), P. 229-31.

26- B. F. Stowasser, "Women in the Quran, traditions and interpretation", in Bulletin of the School of oriental and African Studies, LIX (1996), P. 558-59.

27. N. Kinbery, "A Lexicon of al-Farraterminology", in his Quran Commentary" in Bulletin of the School of Oriental and African Studies, LX (1997), P. 550.

28. N. A. Newman, Muhammad, "the Quran and Islam", in Journal of the American Oriental Society. 118 (1998),P. 408.P.

29. M. Lagarde, "Index du Grand Commentaire de Fahr al-Din al-Razi", in Journal of Semitic Studies, 43 (1998), P. 393-94.

30. N. Robinson, "Discovering the Quran, A Contemporary approach to a Veiled text", in Der Islam

31. D. Marshall, "God, Muhammad|| and the Unbelievers" in Bulletin of the School of Oriental and African Studies.

Quran: Al-Ghazals theory" and idem, "Slavation of the Soul and Islamic Devotions" in Religious Studies Review, XI (1985), P. 205.

15. A Von Denferr, "Ulum al - Quran: an introduction to the Sciences of the Quran" in Religious Studies Review, XI (1985), P 311.

16. K. Cragg, "Muhammad and the Christion" in Religious Studies and Theology, VI (1986), P. 84-86.

17. T.B.Irving, The Shorter Chapters of the Quran: F. Sherif, A guide to the Contents of the Quran, T. J. O'shavghnessy, "Creation and the teaching of the Quran", in the Muslim World, LXXVII (1987), P. 55-56.

18. T. B. Irving, The Quran: "The First American Version", in the Muslim World, LXXVII (1987), P. 141-42.

19. M. Ayoub, "The Quran and its Interpreters", Volume I in Bulletin of the School of Oriental and African Studies, L (1987), P. 131-32.

20. F. Sherif, "A Guide to the Contents of the Quran", in Bulletin of the School of Oriental and African Studies, L (1987), P. 555.

21- J. Burtoned, "Abu ubaid al- Qasim B. Sallam's K. al-nasikh Wal-mansukh" in Bulletin of the School of Oriental and African Studies, LII (1989), P. 346-47.

22. C. Gilliot, Exegeee, "Langue et theologie en Islam", in Journal of Semitic Studies, XXXVI (1991), P. 358-61.

23. J. Maculiffè, "Quranic Christians: an analysis of Classical and modern exegesis" and N. Robinson, "Christ in Islam and Christianity, "in Bulletin of the School of Oriental and African Studies, LV (1992), P. 321-323.

بی نوشتها:

* اندرو ربیین، قرآن و سنت تفسیری آن، مطالعات گردآمنه وریوروم، لندن ۲۰۰۱، ۳۵۰ ص، شابک: ۰۸۶۰۷۸۸۴۸۲.

1. Martin Bubers, The relationship and its influence on christian theology.

2. "HRM and associated and synonymous terms in the Quran: an analysis of their use and meaning".

3. "The Quranic asbab al-nuzul material:

Studies.

۶. اندرو ریپین، «وضیعت فعلی مطالعات تفسیری»، ترجمه محمد کاظم رحمتی، کتاب ماه دین، شماره ۵۳ - ۵۴ (اسفند، فروردین، ۱۳۸۰ - ۱۳۸۱)، ص ۱۰۲ - ۱۱۲.

7. Ignaz Goldziher, Die Richtungen der islamischen Koranauslegung, Leiden: E. J. Brill, 1920

8. Andrew Rippin, ed. Approches to the History of the Interpretation of the Quran (Oxford: Clarendon Press, 1980)

9. See: Abdul Kader, ed. Approches to the Quran (London: Routlege, 1993), PP. 249-259

10. Muslims, their religious beliefs and practices, volume 1: The formative period, London, Newyork: Routledge, 1990.

برای معرفی این کتاب ر. ک:

Theological Book Review, 2 (1999), P. 63; Revue des Sciences Philosophiques et theologiques, 73 (1990), PP. 480. 2; Muslim world Book Review, 11 (1990), i, PP. 24-5; Journal of Theology for Sothern Africa, 74 (1991), PP. 80-1; Middle East Studies Association Bulletin, 25 (1991), PP. 105-6; Religious Studies Review, 17 (1991), P. 271; Choice, March 1991, P. 1155; al - Qantara, 12 (1991), PP. 306-10; Studies in Religion - Sciences Religieuses, 20 (1991), P. 387; Zeitschrift der Deutschen Morgenladischen Gesellschaft, 141(1991), P. 435; Religious Studies and Theology, 11 (1991), pp. 112-3; Islam and christian - Muslim Relations, 3 (1992), pp. 138-9; Orietns (MOSCOW), 2 (1993), pp. 195-7; Der Islam, 71 (1994), p. 145; Journal of the American Academy of Religion, 63 (1995), pp. 359-61; Journal of Near Eastern Studies, 55 (1996), pp. 153-4.

Muslims, their religious beliefs and

an examination of its use and development in exegesis".

۴. جان ونزبرو از قرآن پژوهان غربی است که تخصص اصلیش ممالیک است. اهمیت وی از حیث روش‌شناسی در مطالعات اسلامی با تردید در اصالت متون قرن اول و دوم هجری در مقام بازگویی واقعیت بیرونی است. مهم‌ترین تحقیقات وی دو کتاب و چند مقاله قرآنی با مشخصات کتابشناختی زیر است:

books:

1) J. E. Wansbrough, Quranic Studies:

Sources and methods of Scriptural interpretation (London Oriental Series, vol. 34), Oxford: Oxford University Press, 1978, XXVII + 256pp.

2)idem, The Sectarian milieu: Content and composition of Islamic Salvation history (London Oriental Series, VOL. 34), Oxford: Oxford University Press, 1978, XXII + 157PP. articels:

1) "A note On Arabic rhetoric", in Lebende Antike: Symposion Fur Rodolf Suhncl, Berlin: Erich Schmidt Verlag, 1976, PP. 55-63.

2) "Arabic rhetoric and Quranic exegesis", BSOAS, XXXI, 3, 1968, PP. 469-85

3) "Majaz al-Quran; Periphrastic exegesis", BSOAS, XXXIII, 2 (1970), PP. 247-66

برای بحثی به فارسی دربارهٔ ونزبرو ر. ک:

ویلیام گراهام، «ملاحظات بر کتاب مطالعات قرآنی»، ترجمه مرتضی کریمی‌نیا، مجله آیین پژوهش، شماره ۶۵ (۱۳۷۹)، ص ۴۶ - ۵۳.

اندرو ریپین، «تحلیل ادبی قرآن، تفسیر و سیره: نگاهی به روش شناختی جان ونزبرو»، ترجمه مرتضی کریمی‌نیا، مجله پژوهش‌های قرآنی، سال ششم، شماره ۲۳ - ۲۴ (۱۳۷۹)، ص ۱۹۰ - ۲۱۷. شماره‌ای از مجله شیوه و تئوری، اختصاص به جان ونزبرو و روش وی در دو کتاب مهیا فرقه‌ای و مطالعات قرآنی دارد. ر. ک:

Method and Theory in the Study of Religion, 91 (1997)

5. Canadian Society for the Study of Religion; American Academy of Religion; American Oriental Society; British Society for Middle Eastern

and Arabic Studies, 8 (1991), pp. 105-7;
Studies in Religion - Sciences
Religieuses, 21 (1992), p. 248; Horizons,
19 (1992), pp. 348-9; Journal of the
American Academy of Religion, 60
(1992), pp. 812-15.

۱۳. از این مجموعه، برخی مجلدات منتشر شده است. نام کلی این
مجموعه

World The Formation of the Classical Islamic

برای اطلاعات بیشتر ر. ک:

info@ashgatepub.Co.Uk

14. Mircea Eliade, ed., The Encyclopedia
of Religion, Newyork: Macmillan, 1987.

15. R. Coggins and L. Houlden, eds, A
Dictionary of Biblical Interpretation,
London, 1990.

16. Who's who of World Religious, ed.,
John Hinnells, London: Macmillan,
1992, reprinted as who's who in
Religious, Penguin, 1996.

ریبین در دائرة المعارف‌های دیگری نیز مقالاتی نگاشته است. ر. ک:
John Hinnells, ed, A Dictionary of
Religion, oxford; Black well, 1995.

مدخل‌های «دعوت»، ص ۱۲۹-۱۳۰: «بنیادگرایی اسلامی»، ص
۱۷۸-۱۸۰: «اسلام در آمریکا»، ص ۲۷-۲۹:

J. Meiseami and P. Starkey, eds;
Encyclopedia of Arabic Literature,
London: Routledge, 1998:

مدخل‌های «بخاری»، ص ۱۶۲: «قرآن»، ص ۴۵۳-۴۵۶:
«مسلمانان»، ص ۵۵۶-۵۵۷ و «زمنشیری»، ص ۸۲۰-۸۲۱:

K. Boyd, Dictionary of History and
Historians, Chicago: Fitzroy Dearborn,
1999.

مدخل «ویلیام مونتگمری وات» و مدخل تفسیر: ۹. اسلام در

H. D. Betzetal, Religion in Geschichte
und Gegenwart, Vierte Auflage,
Tubingen, forthcoming.

17. Encyclopedia of Islam, new edition,
Brill, 1991.

18. Jane Dammen McAuliffeed.,
Encyclopaedia of the Quran (EQ),
Volume one: A-D, Brill, 2001.

Practices, Volume 2: The Contemporary
period, London, Newyork: Routledge,
1993.

برای معرفی این کتاب ر. ک:

Islamic and christian - muslim
Relations, 5 (1994), p. 84; Choice, June
1994, p. 1600; Book watch, March 1994,
p. 4; Bulletin of the school of Oriental
and African studies, 58 (1995), pp.
127-8; Journal of the Royal Asiatic
Society, Series 3, Vol 5 (1995), pp.
277-8; Theology Digest, 41 (1994), p.
335; Theological Book Review, 6 (1994),
p. xxx; Studies in Religion - sciences
Religieuses, 24 (1995), pp. 366-7;
Journal of Contemporary Asia, 1995, pp.
441-2; International Journal of Middle
East studies, 28 (1996), pp. 422-3;
Journal of Islamic studies, 7 (1996), pp.
328-33.

11. Guide to Islam, Co-authored with
David Ede, Leonard Librande, Donald
P. Little, Richard timmis and Jan
weryho, Boston, 1983.

12. Textual Sources for thd study of
Islam, Co-authored with Jan Knappert,
Manchester, Manchester University
Press, 1986, Reprinted by University of
chicago Press, 1990.

برای معرفی این کتاب ر. ک:

Der Islam, LXV (1988), p. 121; studia
Islamica. LxvII (1988), p. 162; ERDEM
(Turkey), 11 (1988), pp. 613-14; BSOAS,
LI (1988), p. 556; British society for
Middle Eastern Studies Bulletin, xv
(1989), pp. 138-9; Muslim world, 74
(1989), pp. 130-40; Die welt des Orients,
20-21 (1989-90), p. 347; orientalistische
Literaturzeitung, 85 (1990), pp. 189-91;
Bibliotheca Orientalis, 47 (1990), pp.
507-8; Islamic Culture, 65 (1991), pp.
111-113; International Journal of Islamic